

A BIBLIAI ANTROPOLÓGIA TÉMAVÁZLATA

I. Az emberi lényeg és rendeltetés meghatározása

„Isten képére és hasonlatosságára”
teremtettség

1Móz 1,27

„Krisztusra” teremtettség

Kol 1,16

Döntően célt jelent: Mát 5,48 (Vö.: Luk 6,36)

II. Az ember teremtésbeli adottságai

1. A test-lélek kérdés

Az ember „alapképlete”

1 Mózes 2,7	föld pora (<i>áfár</i>)	+	élet lehelete (<i>nösámá</i>)	=	élő lélek (<i>nefes</i>)
ÓSZ másutt	<i>bászár</i> (test, az egész embert is jelentheti)	+	<i>ruach</i> (szél, Szentlélek, személytelen életerő)	=	<i>nefes</i> (az egész embert jelöli leginkább)
ÚSZ-ben	<i>szóma</i> (test, az egész embert is jelentheti)	+	<i>pneuma</i> (szél, Szentlélek, személytelen életerő. Olykor az ember legmagasabbrendű tevékenységét, Isten Lelkével való kapcsolatát is jelölheti)	=	<i>pszüché</i> (az egész embert jelöli leginkább)

Tehát a Bibliában nincs sem dichotomia (test + lélek = ember),
sem trichotomia (test + lélek + szellem = ember),
hanem az ember oszthatatlan életében és halálában egyaránt.

Kiváló összefoglalás: Wolf idézet 129. o. 2. bekezdés.

Különösen megvilágosító igék:

a) a *ruach* személytelensége: Préd 3,19. 21; Jób 34,14-15; Zsolt 104,29-30

b) *pneuma* nélkül nincs élet: Jak 2,26

c) *nefes* = személy, individuum;

nefes mét = holt lélek: 4Móz 6,6

nefes (magában) = holttest: 4Móz 5,2; 6,11

d) a *test* nem alacsonyabbrendű: 1Kor 6,13. 19

2. Az ember lelkivilága

Leggyakoribb bibliai neve: (ÓSZ) *léb* (*lébáb*), (ÚSZ) *kardia* = szív

(Vigyázat, a *szív* szó átvitt értelmű szóhasználata a magyar nyelvben főként az érzelmekre utal, a bibliai fogalom viszont az értelemre és az akaratra, az intellektusra!)

További nevek: *elme*, *vese*, *az ember benseje*, *belső ember*, (ritkán) *nefes* és *pszüché* is. (Nagyon ritkán, nem az ember egész lelkivilágára, csak speciálisan az Isten Lelkével összefüggő megnyilatkozásra: *ruach*, *pneuma*)

3. Az ember lelkivilágán belüli funkciók:

a) *értelem*

- felfogóképesség
- emlékezet, memória
- következtető, logikai készség
- intuitív készség

b) *lelkiismeret* (szüneidészisz) = erkölcsi ítélőképesség. Eredetileg, Isten törvényéhez kódolt. Vigyázat: nem Isten szava, noha Isten szólhat rajta keresztül. A Biblia beszél gonosz és megfertőztetett lelkiismeretről is. (Róm 2,15. vö.: Tit 1,15; Zsid 10,22)

c) *szabad választási képesség* (nem szabad akarat, mert ez félreérthető lenne) Visszahat az értelemre és a lelkiismeretre is, döntően alakítja az ember jellemét.

4. Az egyéniség csodája, született adottságok és folytonosan formálódó személyiség. (Traducionizmus; Jer 1,5; Zsolt 33,15)

5. Az ember lelkivilágának, a belső embernek a komplex működése: a gondolkodás és a tudat (1Kor 2,11)

170. o. táblázat (Préd 7,29 állapotában)

III. Az ember bűneset utáni állapota

1. Alapfogalmak

- a) Öröklött, bűnre való hajlam: Róm 5,12 (Nem átöröklődő vétkekesség!)
Bibliai nevei: „erőtlenség, betegség”. Igék: 183. o. A „tagokban”, a testben van „felírva ” (Róm 7,23)
- b) A „szokás törvénye” hozzáadódik, a „szív táblájára íratik fel”. Jer 17,1; 13,23.
- c) Bűnös „kívánság”, szenvedély = genetikai hajlam + szokás törvénye. 2Pét 1,4; Gal 5,24.
- d) Öröklött és szerzett bűnös természet = *sarx* (hústest).
186-187. o. Fontos!
szarkinosz antroposz
pszüchikosz antroposz (= természetes ember, nem érzéki. 188. o.!)
Ellentéte a *pneumatikosz antroposz*
- e) A „test (*sarx*) gondolata” Róm 8,6-7
A (megromlott) „szív gondolata” Mát 15,9
- f) Természet = öröklött adottságok
Jellem = ennek hátterén szabad választásokkal kialakított „második természet”.
Az ember nem felelős az (első) természetéért, de felelős a jelleméért.

2. A „csalárd szív” működése (Jer 17,9)

192. o. táblázat

Préd 23,7 eredeti szöveg szerint: „Amint az ember magában gondolkodik, olyan ő.

3. Az ember bűnnek „eladott” állapotban (Róm 7,14. 23; Ján 8,34; Róm 7,24)

Hármas „rács” mögé zártság, kemény fogság:

- Genetikai örökség
- Szokás törvénye
- Vakság (értelem, lelkiismeret tompultsága, elfogultsága)